

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Radovana Havelce a soudců JUDr. Tomáše Rychlého a JUDr. Faisala Husseiniho v právní věci žalobců: **a) Ing. E. P., b) S. P., c) B. J., d) J. G.**, společně zastoupeni Mgr. Renatou Wachtlovou, advokátkou se sídlem Hořovice, Pražská 346, proti žalovanému: **Ministerstvo zemědělství**, se sídlem Praha 1, Těšnov 65/17, za účasti: **I) MUDr. O. P., II) K. Z., III) MVDr. M. Z., IV) Mgr. J. P., V) K. N., VI) MUDr. H. Z., a VII) Ing. K. P.**, společně zastoupeni JUDr. Janem Luhanem, advokátem se sídlem Lysá nad Labem, Masarykova 1250/50, v řízení o kasační stížnosti žalobců proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 16. 4. 2025, č. j. 10 A 102/2024 - 70,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **se zamítá.**
- II.** Žádnému z účastníků **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III.** Osoby zúčastněné na řízení **nemají** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

[1] Ministerstvo zemědělství – Pozemkový úřad Beroun (dále jen „PÚ Beroun“) rozhodnutím ze dne 31. 3. 2003, zn. 107/2003/5103-Ba 1890/90-Vá (dále jen „rozhodnutí PÚ Beroun“), postupem podle § 9 odst. 4 zákona č. 229/1991 Sb., o úpravě vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku (dále jen „zákon o půdě“) určilo, že účastníci

řízení [žalobkyně b) a c) a osoby zúčastněné na řízení I) až VII) a právní předchůdci ostatních žalobců i osob zúčastněných na řízení] jsou jako oprávněné osoby dle § 4 odst. 2 a odst. 4 zákona o půdě vlastníky pozemků v k. ú. V., L., H., V., B. a P., specifikovaných v příloze tohoto rozhodnutí.

[2] Žalobci následně podali podnět k přezkumnému řízení, v němž namítali, že rozhodnutím PÚ Beroun byly vydány mj. také pozemky, které byly již před účinností zákona o půdě ve vlastnictví fyzických osob anebo tyto nemovitosti byly získány od fyzické osoby ke dni 9. 10. 1998. V případě pozemku parc. č. st. XA v k. ú. V. byl pozemek vydán rozhodnutím PÚ Beroun, přestože byl již vydán rozhodnutím ze dne 1. 7. 1999; pozemek parc. č. XB v k. ú. B. byl vydán, ačkoliv byl zastavěn od 60. let minulého století. Státní pozemkový úřad přezkoumal podle § 98 správního řádu ve zkráceném přezkumném řízení rozhodnutí PÚ Beroun, a **rozhodnutím ze dne 4. 4. 2013, zn. 102135/2013** (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“) je v celém rozsahu zrušil a věc vrátil PÚ Beroun k dalšímu řízení. K odvolání osob zúčastněných na řízení I) a II) bylo rozhodnutím žalovaného ze dne 15. 10. 2013, č. j. 63150/2013-MZE-12142 (první rozhodnutí žalovaného) prvostupňové rozhodnutí změněno tak, že ke zrušení rozhodnutí PÚ Beroun došlo pouze ve vztahu k některým nemovitostem. Toto rozhodnutí napadli žalobci u Městského soudu v Praze žalobou, kterou městský soud usnesením ze dne 20. 6. 2016, č. j. 6 A 238/2013 - 30, odmítl podle § 46 odst. 2 soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“) s odůvodněním, že se jedná o správní rozhodnutí ve věci soukromoprávního nároku, a proto měla být podána žaloba podle části páté občanského soudního řádu (dále jen „o. s. ř.“). Žalobci se v souladu s tímto poučením městského soudu obrátili na Okresní soud v Berouně, který jejich žalobu zamítl rozsudkem ze dne 27. 11. 2019, č. j. 13 C 151/2016 - 230. Krajský soud v Praze, jako soud odvolací, tento rozsudek zrušil. Vyslovil totiž nesouhlas s právním názorem městského soudu (jako soudu správního) ohledně věcné příslušnosti civilních soudů v projednávané věci. Okresnímu soudu proto uložil, aby předložil věc zvláštnímu senátu zřízenému podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů.

[3] Zvláštní senát v usnesení ze dne 7. 12. 2022, č. j. Konf 31/2021 – 26 (dále jen „usnesení zvláštního senátu“) rozhodl, že k projednání věci je příslušný soud ve správním soudnictví, neboť pravomoc civilních soudů by byla dána pouze tehdy, pokud by správní orgán rozhodl o sporu nebo jiné právní věci vyplývající ze soukromoprávních vztahů meritorně. Žalobu proti (prvnímu) rozhodnutí žalovaného je proto příslušný projednat správní soud, jenž se může zabývat pouze podmínkami přezkumného řízení, nikoli samotným restitučním nárokem. Městský soud (jako soud správní) se proto žalobou zabýval opakovaně a shledal ji důvodnou z důvodu porušení ustanovení o řízení před správním orgánem; proto první rozhodnutí žalovaného zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení, v rámci něhož žalovaný odvoláním napadené prvostupňové rozhodnutí potvrdil. I toto rozhodnutí bylo následně zrušeno rozsudkem městského soudu (jako soudu správního) ze dne 27. 11. 2023, č. j. 17 A 114/2023 - 73, pro nesrozumitelnost. V pořadí třetím rozhodnutím ze dne **27. 8. 2024, č. j. MZE-4048/2024-111555** (dále jen „žalované rozhodnutí“), žalovaný změnil výrok prvostupňového rozhodnutí tak, že: *„[r]ozhodnutí Ministerstva zemědělství - Pozemkového úřadu Beroun ze dne 31. 3. 2003 č. j. 107/2003/5103-Ba 1890/90-Vá, které nabylo právní moci dne 20. 9. 2012, se ruší v části, ve které bylo rozhodnuto o pozemcích p. č. st. XC, p. č. XD, p. č. st. XE, p. č. XF, p. č. st. XG a p. č. XH, p. č. st. XI a p. č. XJ, p. č. st. XK, p. č. XL, p. č. st. XM, p. č. st. XN, p. č. XO, p. č. XP a p. č. XR v k. ú. V. a pozemcích p. č. st. XA v k. ú. V.*

pokračování

a p. č. XB v k. ú. B. V této části se rozhodnutí vrací Státnímu pozemkovému úřadu – Krajskému pozemkovému úřadu pro Středočeský kraj a hlavní město Praha k novému projednání a rozhodnutí. Ve zbytku se rozhodnutí Ministerstva zemědělství - Pozemkového úřadu Beroun ze dne 31. 3. 2003, č. j. 107/2003/5103-Ba 1890/90-Vá potvrzuje.“

[4] Žalované rozhodnutí napadli žalobci u Městského soudu v Praze žalobou, který ji shledal částečně důvodnou, a proto výrokem I. rozsudku specifikovaného v záhlaví zrušil toto rozhodnutí v části týkající se pozemků parc. č. st. XM, parc. č. XN, XO, XP a XR v k. ú. V., a pozemku parc. č. st. XA v k. ú. V.; ve zbytku žalobu zamítl.

[5] Městský soud úvodem zdůraznil, že v projednávaném případě je pouze posuzováno, zda PÚ Beroun svým rozhodnutím z roku 2003 určil vlastnictví pozemků podle § 9 odst. 1 zákona o půdě v rozporu s právními předpisy, a zda byl tedy dán důvod pro zrušení tohoto rozhodnutí cestou přezkumného řízení. Rozhodnutím PÚ Beroun byly podle § 9 odst. 4 zákona o půdě určeni vlastníci pozemků specifikovaných v daném rozhodnutí. Mezi žalobci a osobami zúčastněnými na řízení panuje shoda, že u pozemků parc. č. st. XE, XK, XI, XG, XC a parc. č. XD, XF, XH, XJ a XL v k. ú. V. (v rozsudku označeny jako „*pozemky A*“) došlo k nabytí vlastnického práva jinými fyzickými osobami před účinností zákona o půdě, a proto tyto osoby nebyly povinnými osobami ve smyslu § 5 odst. 1 zákona o půdě a nebyly tak povinny tyto pozemky vydat oprávněným osobám. Nebylo proto sporu, že oprávněné osoby z uvedeného důvodu nemohly k pozemkům A nabytí vlastnické právo, a rozhodnutí PÚ Beroun bylo tedy v tomto rozsahu po právu zrušeno ve zkráceném přezkumném řízení pro zjevný rozpor s ustanovením zákona o půdě.

[6] V prvním žalobním bodě žalobci namítali nesprávné právní posouzení ve věci pozemků parc. č. XN, XO, XP, CR (nyní sloučeny do parc. č. XO) a parc. č. st. XM v k. ú. V. (v rozsudku označeny jako „*pozemky B*“), a pozemků parc. č. st. XA v k. ú. V. a parc. č. XB v k. ú. B. Městský soud uvedl, že žalovaný pozemky B a pozemek parc. č. st. XA v k. ú. V. „*zahrnul do nového řízení*“ výslovně (a pouze) proto, že o vydání těchto pozemků bylo již jednou pravomocně rozhodnuto, a to rozhodnutím PÚ Beroun ze dne 27. 1. 1993, č. j. OPÚ 1890/92-Va (důvodem postupu žalovaného tedy nebyla překážka vlastnictví vydávaných pozemků fyzickými osobami, jak se domnívali žalobci). Tím byla u těchto pozemků založena překážka věci rozhodnuté, a bylo tak v tomto rozsahu nutné zrušit (pozdější) rozhodnutí PÚ Beroun ve zkráceném přezkumném řízení. Městský soud ze správního spisu zjistil, že zmiňované rozhodnutí ze dne 27. 1. 1993 o schválení dohody o vydání nemovitostí mezi povinnou a oprávněnou osobou bylo zrušeno v mimoodvolacím řízení rozhodnutím ministra zemědělství ze dne 7. 2. 2000, č. j. 242/2000, a okresnímu pozemkovému úřadu bylo uloženo, aby v dalším řízení vyjasnil okruh oprávněných osob. Rozhodnutí ze dne 27. 1. 1993 tak již v době vydání rozhodnutí PÚ Beroun nezakládalo překážku *res administrata*. Nepřisvědčil proto žalovanému, že o vydání pozemků B a pozemku parc. č. st. XA v k. ú. V. bylo ke dni rozhodnutí PÚ Beroun pravomocně rozhodnuto. V případě pozemku parc. č. st. XA v k. ú. V. městský soud reflektoval tvrzení žalobců, že tento pozemek byl vydán jiným rozhodnutím, a sice rozhodnutím Okresního úřadu Beroun ze dne 1. 7. 1999, č. j. OPÚ 1890/90-LČR Viž.Běš./Tá. Jelikož existenci tohoto rozhodnutí sporovali jak žalovaný tak osoby zúčastněné na řízení, považoval městský soud za nutné, aby v průběhu dalšího správního řízení byla tato otázka vyřešena. Jelikož v rozsahu uvedených pozemků neexistoval žalovaným tvrzený důvod pro zrušení

rozhodnutí PÚ Beroun, městský soud v tomto rozsahu rozhodnutí žalovaného zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

[7] Pokud jde o pozemek parc. č. XB v k. ú. B., žalobci nesouhlasili s pokynem žalovaného k prověření jeho zastavěnosti ke dni účinnosti zákona o půdě, neboť dle jejich tvrzení bylo žalovanému od roku 2013 známo, že pozemek je již od 60. let minulého století zastavěn, a proto neměl být vydán oprávněným osobám. K tomu městský soud na základě spisového materiálu a informací katastrálního úřadu uvedl, že pozemek byl již v rozhodné době (tj. v době nabytí účinnosti zákona o půdě) zastavěn; mezi žalobci a žalovaným tak není spor o tom, že z uvedeného důvodu nebylo možné uvedený pozemek vydat podle § 11 odst. 1 písm. c) zákona o půdě. Rozhodnutím PÚ Beroun (kterým byl mj. tento pozemek vydán) tak byl zjevně porušen zákon a byly proto v této části splněny podmínky pro jeho zrušení.

[8] Ve druhém žalobním bodu žalobci namítli, že napadené rozhodnutí je nepřezkoumatelné, jelikož z něj nevyplývá, proč bylo o pozemcích B rozhodnuto odlišně než o pozemcích C (takto byla rozsudkem označena skupina pozemků specifikovaných v odst. 15 odůvodnění napadeného rozsudku – pozn. NSS), přestože o obou skupinách bylo původně rozhodnuto tímž rozhodnutím PÚ Beroun ze dne 27. 1. 1993 (tyto pozemky byly vydány právním předchůdcům žalobců a následně, v roce 1994, byly darovacími smlouvami převedeny na žalobce). Městský soud se plně ztotožnil se žalovaným, který konstatoval, že u pozemků C vůbec nevystala otázka, zda pro jejich vydání oprávněným osobám cestou rozhodnutí PÚ Beroun existovala některá z překážek dle zákona o půdě. Proto pokud žalobci od oprávněných osob získali pozemky C na základě darovacích smluv z roku 1994, nemá tato skutečnost žádný vliv na rozhodnutí PÚ Beroun o určení vlastnického práva oprávněných osob.

[9] Pokud jde o námitku, že u pozemků C bylo v roce 2003 rozhodnutím PÚ Beroun rozhodnuto o určení vlastnického práva duplicitně, zde městský soud upozornil, že tuto námitku žalobci poprvé uplatnili až v řízení před soudem. Z obsahu podnětů k přezkumu nevyplývalo, že by žalobci ve vztahu k pozemkům C namítali nezákonnost jejich vydání. V odvolání jen neurčitě uvedli, že bude třeba posoudit, zda nemovitosti, ke kterým nabyli vlastnické právo na základě darovacích smluv z roku 1994, mohou být ve správním řízení vydány oprávněným osobám v souladu se zákonem o půdě; nenamítali ale duplicitu rozhodnutí o vydání pozemků C. Žalobci proto v tomto směru neiniciovali provedení přezkumu. Městský soud dodal, že i pro pozemky C nicméně platí to, co pro pozemky B; rozhodnutí PÚ Beroun ze dne 27. 1. 1993, č. j. OPÚ 1890/92-Va, bylo v roce 2000 odklizené a netvoří tak překážku pro vydání rozhodnutí PÚ v roce 2003.

[10] Ve třetím žalobním bodě žalobci namítali, že žalovaný rozhodoval na základě libovůle, věnoval-li se v napadeném rozhodnutí jen několika nemovitostem a nezabýval se tím, zda mohly být vydány také nemovité věci již jednou vydané právním předchůdcům žalobců; došlo-li k vydání pozemků oprávněným osobám (právním předchůdcům žalobců), měly se osoby zúčastněné na řízení domáhat svých nároků podle § 13 odst. 2 zákona o půdě. Ani této námitce městský soud nepřisvědčil. Konstatoval, že žalovaný shledal rozpor v rozhodnutí PÚ Beroun s právními předpisy jen u některých vyjmenovaných pozemků, a proto je zrušil pouze v tomto rozsahu. Dále zdůraznil, že § 13 odst. 2 zákona o půdě,

pokračování

umožňující oprávněným osobám uplatnit nárok vůči osobám, kterým byly nemovitosti reálně vydány, představuje občanskoprávní nárok, který nemůže být posuzován v rámci přezkumného řízení. Právě zrušení části rozhodnutí PÚ Beroun v přezkumném řízení povede k určení vlastnictví nemovitostí a okruhu oprávněných osob. Přezkumné řízení tak v podstatě předchází případnému řízení dle § 13 odst. 2 zákona o půdě.

[11] Rozsudek městského soudu napadli žalobci a) až d) (dále jen „stěžovatelé“) společnou kasační stížností, kterou podřadili pod kasační důvody podle § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s.

[12] Stěžovatelé uvedli, že v průběhu předcházejících řízení opakovaně dokládali, že nemovité věci uvedené v rozhodnutí PÚ Beroun se nacházely v podílovém spoluvlastnictví a právním předchůdcům stěžovatelů byly vydány již na základě rozhodnutí PÚ Beroun ze dne 27. 1. 1993; ti je následně stěžovatelům darovali. Stěžovatelé proto namítli, že správní orgány byly povinny z úřední povinnosti brát při svém rozhodování v potaz stav katastru nemovitostí, což neučinily. Stěžovatelé se tak nadále domáhají svého vlastnického práva, které nabyli na základě darovacích smluv od svých právních předchůdců, kterým byly posuzované pozemky vydány PÚ Beroun. Dále stěžovatelé odkázali na nález Ústavního soudu ze dne 17. 4. 2014, sp. zn. I. ÚS 2219/2012, dle kterého je možné nabýt vlastnické právo i od nevlastníka, a to na základě dobré víry nabyvatele v zápis v katastru nemovitostí v době převodu vlastnického práva (zde v době v podpisu darovacích smluv). V posuzovaném případě došlo k situaci, kdy je chráněna dobrá víra a právní jistota v zápis v katastru nemovitostí i nabývací tituly kupujících (tj. manželů K., kteří nemovitosti koupili od stěžovatelů v letech 1998 a 1999), ale nikoli dobrá víra prodávajících (stěžovatelů). Stěžovatelé mají za to, že bylo-li zpochybněno (jejich) vlastnické právo k pozemkům C, mělo být stejně zpochybněno také vlastnické právo (manželů K.) v případě pozemků B. Stěžovatelé se proto domnívají, že byla nesprávně posouzena právní otázka týkající se jejich vlastnického práva, a to zejména porušením ústavně zaručených práv, konkrétně v dobrou víru v zápis v katastru nemovitostí. Tím, že byla vlastnická práva osob, které následně pozemky zakoupily od stěžovatelů, posuzována městským soudem odlišně, jde o nepřipustnou libovůli rozhodování.

[13] Dále stěžovatelé namítali nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku, jelikož se městský soud nezabýval námitkami ohledně jejich vlastnického práva. Lakonicky se omezil na konstatování, že platnost darovacích smluv z roku 1994 (jimiž stěžovatelé nabyli pozemky od svých právních předchůdců) nemá vliv na nezákonnost části rozhodnutí PÚ Beroun, a že námitku duplicity rozhodnutí o vydání pozemků C namítali stěžovatelé poprvé až v žalobě. Rovněž závěr, že o rozsahu vydání pozemků C na základě rozhodnutí PÚ Beroun z 27. 1. 1993 není již žádný spor, nemá oporu „v řízení“. Stěžovatelé se opakovaně dovolávají ochrany svých vlastnických práv, přesto byla tato otázka vždy označena jako irelevantní. S tímto závěrem stěžovatelé nesouhlasili, naopak měli za to, že otázka dobré víry měla být posouzena a její pomínutí je tak v rozporu s požadavkem na ochranu *ústavních hodnot*.

[14] Žalovaný ve svém vyjádření nesouhlasil s kasačními námitkami stěžovatelů. Má za to, že městský soud napadeným rozsudkem naplnil závazný názor obsažený

v usnesení zvláštního senátu, dle kterého je správní soud oprávněn zkoumat pouze naplnění podmínek pro vydání rozhodnutí ve zkráceném přezkumném řízení, nikoli otázky týkající se samotného vlastnického práva.

[15] Osoby zúčastněné na řízení s podanou kasační stížností nesouhlasily. Uvedly, že s ohledem na charakter přezkoumávaného správního rozhodnutí, které má procesní povahu, nemohlo být napadeným rozsudkem zasaženo do ústavně zaručených práv stěžovatelů. Žalovaný se zabýval pouze tím, v jakém rozsahu má být znovu přezkoumáváno pravomocné rozhodnutí PÚ Beroun. Dále osoby zúčastněné na řízení poukázaly na nesrovnalosti v kasační stížnosti, zejména na bod 2.5., v němž stěžovatelé namítali, proč je chráněno vlastnické právo manželů K. (vlastníků pozemků B), ačkoliv právě v této části městský soud rozhodl, že i o vlastnictví těchto pozemků je třeba opětovně rozhodnout. Jako bezpředmětu vyhodnotily námitku týkající se výtek ohledně posouzení vlastnického práva, jelikož správní soudy se těmito otázkami nemohou zabývat.

[16] Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek městského soudu v rozsahu podané kasační stížnosti (§ 109 odst. 3 věta před středníkem s. ř. s.) a z důvodů v ní uvedených (§ 109 odst. 4, věta před středníkem s. ř. s.). Ve věci rozhodl bez nařízení jednání za podmínek vyplývajících z § 109 odst. 2 věty první s. ř. s.

[17] Kasační stížnost není důvodná.

[18] Úvodem Nejvyšší správní soud považuje za nezbytné stručně zrekapitulovat podstatné skutkové okolnosti dané věci. **Rozhodnutím PÚ Beroun (ze dne 31. 3. 2003)** bylo podle § 9 odst. 4 zákona o půdě určeno, že účastníci řízení [žalobkyně c) a d), osoby zúčastněné na řízení I) až VII) a právní předchůdci ostatních žalobců a osob zúčastněných na řízení] jsou jako oprávněné osoby podle § 4 odst. 2 a 4 zákona o půdě, vlastníky pozemků specifikovaných v příloze tohoto rozhodnutí. Toto rozhodnutí bylo následně v celém rozsahu zrušeno ve zkráceném přezkumném řízení prvostupňovým rozhodnutím PÚ Beroun ze dne 4. 4. 2013. Rozsah tohoto zrušení byl následně postupně korigován; **žalovaným rozhodnutím** bylo konečně prvostupňové rozhodnutí PÚ Beroun ze dne 4. 4. 2013 změněno tak, že rozhodnutí PÚ Beroun z roku 2003 bylo zrušeno pouze v části týkající se pozemků parc. č. st. XE, XK, XI, XG, XC a XM, a parc. č. XD, XF, XH, XJ, XL, XN, XO, XP, XR v k. ú. V. a parc. č. st. XA v k. ú. V. a parc. č. XB v k. ú. B. Lze tedy uzavřít, že žalovaný shledal rozhodnutí PÚ Beroun z roku 2003 nezákonným pouze ve vztahu k uvedeným pozemkům; ve zbytku zůstalo toto rozhodnutí nezměněno. Následně městský soud rozsah zrušení rozhodnutí PÚ Beroun **napadeným rozsudkem zúžil**, neboť žalované rozhodnutí zrušil v rozsahu pozemků parc. č. st. XM, parc. č. XN, parc. č. XO, parc. č. XP a parc. č. XR v k. ú. V. a pozemku parc. č. st. XA v k. ú. V., a v tomto rozsahu věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. Ve vztahu k pozemku parc. č. st. XA měl být odstraněn rozpor mezi stranami ohledně toho, zda byl pozemek vydán referátem okresního pozemkového úřadu ze dne 1. 7. 1999 či rozhodnutím ze dne 27. 1. 1993. Pokud jde o zbylé pozemky uvedené ve zrušujícím výroku napadeného rozsudku, městský soud dospěl k závěru, že ve vztahu k nim nebyl dán důvod pro zrušení rozhodnutí PÚ Beroun z roku 2003 ve zkráceném přezkumném řízení pro překážku *res administrata*. Městský soud (stejně jako před ním žalovaný) se tedy otázkou splnění

pokračování

hmotněprávních podmínek pro restituci nemovitostí uvedených ve výroku PÚ Beroun (ze dne 31. 3. 2003) vůbec nezabýval.

[19] Při vlastním posouzení věci se Nejvyšší správní soud zabýval nejprve namítanou nepřezkoumatelností napadeného rozsudku (§ 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.), protože v případě důvodnosti této námitky by bylo vypořádání dalších kasačních námitek v zásadě vyloučené. Z konstantní judikatury Ústavního soudu a Nejvyššího správního soudu vyplývá, že má-li být soudní rozhodnutí přezkoumatelné, musí z něj být patrné, jaký skutkový stav vzal soud za rozhodný, jakým způsobem postupoval při posuzování rozhodných skutečností, proč považuje právní závěry účastníků řízení za (ne)správné a z jakých důvodů považuje argumentaci účastníků řízení za (ne)důvodnou (viz například nálezy Ústavního soudu ze dne 20. 6. 1996, sp. zn. III. ÚS 84/94, ze dne 26. 6. 1997, sp. zn. III. ÚS 94/97, a ze dne 11. 4. 2007, sp. zn. I. ÚS 741/06, a rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Azs 47/2003 - 130, ze dne 29. 7. 2004, č. j. 4 As 5/2003 - 52, ze dne 1. 6. 2005, č. j. 2 Azs 391/2004 - 62, a ze dne 21. 8. 2008, č. j. 7 As 28/2008 - 75; rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná z www.nssoud.cz, rozhodnutí Ústavního soudu viz <https://nalus.usoud.cz>). Meritorní přezkum rozsudku je tak možný pouze za předpokladu, že se jedná o rozhodnutí srozumitelné, které je opřeno o dostatek relevantních důvodů, z nichž je zřejmé, proč soud rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku jeho rozhodnutí.

[20] Stěžovatelům nelze přisvědčit, že by se městský soud nijak nezabýval otázkou platnosti darovacích smluv. V odst. 63 a 64 odůvodnění napadeného rozsudku městský soud uvedl, že v případě pozemků C stěžovatelé duplicitu rozhodnutí poprvé namítali až v žalobě. V odvolání pouze neurčitě uvedli, že „*bude třeba posoudit otázku, zda nemovitosti, ke kterým nabyli účastníci řízení vlastnické právo na základě darovacích smluv z roku 1994, mohou být ve správním řízení, vydány oprávněným osobám v souladu se zákonem o půdě.*“ Za této situace podle městského soudu žalovaný „*nedisponoval podnětem k tomu, aby inicioval přezkum i o otázce, zda u pozemků C o jejich vydání bylo již jednou rozhodnuto.*“ Městský soud upozornil, že žalovaný u pozemků C, jejichž vlastnictví žalobci od svých právních předchůdců nabyli na základě darovacích smluv z roku 1994, neshledal rozhodnutí PÚ Beroun v rozporu s právními předpisy. Uzavřel tedy, že „*[u] těchto pozemků zkrátka nevyvstala otázka, zda pro jejich vydání oprávněným osobám rozhodnutím PÚ Beroun existovala některá z překážek dle zákona o půdě. Proto pokud žalobci od oprávněných osob získali pozemky C na základě darovacích smluv z roku 1994, nemá tato skutečnost žádný vliv na rozhodnutí PÚ Beroun o určení vlastnického práva oprávněných osob.*“ Takové vypořádání shora předestřené argumentace stěžovatelů považuje kasační soud za srozumitelné a odpovídající na podstatu žalobní námitky. Nelze proto souhlasit se stěžovatelem, že by jejich námitka zůstala bez odpovídající reakce soudu.

[21] Jiné námitky zpochybňující přezkoumatelnost napadeného rozsudku kasační stížnost neobsahuje. Nejvyšší správní soud proto uzavírá, že shledal rozsudek městského soudu přezkoumatelným, jelikož obsahuje dostatečnou odpověď na žalobní námitky, argumentace městského soudu je srozumitelná, logická a je zřejmé, jakými úvahami byl městský soud při posouzení žalobních bodů veden a k jakým závěrům dospěl. Lze proto uzavřít, že kasační důvod dle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. nebyl naplněn.

[22] Následně Nejvyšší správní soud přistoupil k posouzení sporných právních otázek (§ 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.). Před vlastním vypořádáním námitek stěžovatelů, které směřují především k posouzení jejich vlastnického práva k restituovaným nemovitostem, je třeba připomenout, že podle usnesení zvláštního senátu č. j. Konf 31/2021 – 26, je rozsah soudního přezkumu v dané věci omezen pouze na přezkum splnění podmínek pro vydání rozhodnutí ve zkráceném přezkumném řízení, nikoli na posouzení samotného restitučního nároku či otázek nabytí vlastnického práva.

[23] Stěžovatelé namítali, že postupem žalovaného (aprobovaným městským soudem) vlastnické právo manželů K. (kteří jej nabyli k pozemkům B na základě kupních smluv od stěžovatelů), nebylo na rozdíl od vlastnického práva k pozemkům C (nabytého stěžovateli na základě darovacích smluv od jejich právních předchůdců, kteří byli uznáni za oprávněné osoby rozhodnutím PÚ Beroun) zpochybněno. Důvod tohoto rozdílného přístupu není stěžovatelům zřejmý. Vlastnická práva osob, které od stěžovatelů zakoupily nemovitosti vydané na základě rozhodnutí PÚ Beroun, byla posuzována žalovaným i městským soudem odlišně, čímž podle stěžovatelů došlo k nepřipustné libovůli správních orgánů a soudů.

[24] Nejvyšší správní soud s náhledem stěžovatelů nesouhlasí. Vydání pozemků C nebylo zpochybněno ani rozhodnutím žalovaného ani napadeným rozsudkem, neboť rozhodnutí PÚ Beroun zůstává v tomto rozsahu i po proběhnuvším přezkumném řízení a soudním přezkumu nedotčeno. Rozhodnutí žalovaného bylo napadeným rozsudkem zrušeno a vráceno k dalšímu řízení v části týkající se pozemků B; po zásahu soudu tak zůstávají i tyto pozemky na základě rozhodnutí PÚ Beroun vydány, byť v tomto rozsahu bude žalovaným ještě rozhodováno, neboť opětovně posoudí, zda existuje (jiná) překážka jejich vydání. Není tedy zřejmé, v čem má spočívat stěžovateli tvrzený různý přístup žalovaného i městského soudu k těmto skupinám pozemků. Současně je nutno připomenout, že městský soud dospěl k závěru, že vydání rozhodnutí PÚ Beroun v rozsahu pozemků B nebránila překážka *res administrata*, a proto z tohoto důvodu nemělo být toto rozhodnutí v uvedeném rozsahu rušeno. Je evidentní, že žalovaný ani městský soud se nezabývali hmotněprávními podmínkami pro vydání pozemků, ať již skupiny B či C; z tohoto důvodu je jakákoli polemika stěžovatelů zaměřená tímto směrem bezpředmětná.

[25] Konečně, pokud jde o námitku stěžovatelů, dle které není jasné, o co městský soud opřel svůj závěr o neexistenci duplicitního rozhodování ve věci pozemků C, ani zde nelze jejich tvrzení přisvědčit. Jak již bylo uvedeno výše (odst. [9]), městský soud v odst. 65 odůvodnění svého rozsudku uvedl, že stejně jako v případě pozemků skupiny B bylo původní rozhodnutí o jejich vydání zrušeno rozhodnutím ministra zemědělství ze dne 7. 2. 2000, č. j. 242/2000. PÚ Beroun tedy nic nebránilo, aby ve věci vydání těchto pozemků v roce 2003 opětovně rozhodl. Proti tomuto závěru městského soudu stěžovatelé nebrojí. Není proto zřejmé, o jakém duplicitním rozhodování v případě pozemků C stěžovatelé hovoří, respektive co konkrétně mělo být městským soudem nesprávně právně posouzeno. Stěžovatelé pouze obecně namítli „*nesprávné posouzení právní otázky vlastnického práva*“. Jak již bylo ale výše uvedeno, tuto otázku nejsou správní soudy oprávněny posuzovat, neboť jejich přezkum je omezen pouze na posouzení naplnění podmínek pro vydání rozhodnutí v přezkumném řízení. Z tohoto důvodu se kasační soud nemohl zabývat ani námitkami zpochybňujícími údajné porušení zásady dobré víry ve správnost zápisu v katastru

pokračování

nemovitostí či otázkami ohledně nabytí vlastnického práva od nevlastníka, jak již bylo uvedeno v odst. [22].

[26] Ze všech shora uvedených důvodů Nejvyšší správní soud neshledal žádnou z kasačních námitek důvodnou. Za podmínek vyplývajících z § 110 odst. 1, *in fine*, s. ř. s. ji proto rozsudkem zamítl.

[27] O náhradě nákladů tohoto řízení bylo rozhodnuto ve smyslu § 60 odst. 1 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s. Vzhledem k tomu, že stěžovatelé byli v řízení o kasační stížnosti procesně neúspěšní, právo na náhradu nákladů řízení jim nenáleží. Pokud jde o procesně úspěšného účastníka - žalovaného - v jeho případě nebylo zjištěno, že by mu v souvislosti s daným řízením vznikly náklady převyšující jeho běžné administrativní výdaje spojené s jeho procesním postavením. Nejvyšší správní soud proto rozhodl tak, že se žádnému z účastníků náhrada nákladů řízení nepřiznává.

[28] Osoba zúčastněná na řízení má podle § 60 odst. 5 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s. právo na náhradu jen těch nákladů, které jí vznikly v souvislosti s plněním povinností, které jí soud uložil. Nejvyšší správní soud osobám zúčastněným na řízení žádnou povinnost neuložil a neshledal ani žádný důvod hodný zvláštního zřetele, pro nějž by jim právo na náhradu nákladů řízení mělo být přiznáno. Rozhodl proto tak, že osoby zúčastněné na řízení nemají právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3 s. ř. s.).

V Brně dne 26. ledna 2026

Mgr. Radovan Havelec
předseda senátu